

Crònica des de Compostela. —1. *A Academia e o Día das Letras Galegas 2002*. Frei Martín Sarmiento, autor da primeira obra moderna escrita integramente en galego e fundador da lingüística galega, foi a figura escollida pola Real Academia Galega para a conmemoración das Letras Galegas do ano 2002. Pontevedra, vila onde vivira o Padre Sarmiento e que consideraba a súa «patria», acolleu a sesión académica do 17 de maio, mentres que Vilafranca do Bierzo, onde nacera en 1695 este frade bieito, foi sede da segunda sesión da RAG. Era a primeira vez que a Academia se desprazaba a unha vila das comarcas galegófonas que estreman coa Galicia administrativa para a celebración do Día das Letras.

A modificación dos Estatutos da RAG no 2000 fixo que o Plenario pasase a ser de 30 numerarios no canto dos 25 anteriores. As últimas incorporacións como académicos de número foron o escritor Xosé Luís Méndez Ferrín (setembro 2000), co discurso *A poesía medieval galega vista desde os relanzos derradeiros do século XX*; a escritora Xohana Torres (outubro 2001), co discurso *Eu tamén navegar*; o escritor Xosé Neira Vilas (novembro 2001), co discurso *A cultura galega en Buenos Aires: 1950-1960*; e o edafólogo Francisco Díaz-Fierros Viqueira (setembro 2002), co discurso *Un ensaio sobre a historia ecolóxica de Galicia: o aproveitamento do solo*. Están pendentes de lectura do discurso de ingreso os escritores Camilo Gonsar, Manuel María e Víctor Freixanes e a lingüista Rosario Álvarez.

2. *A Biblioteca Filolóxica do Instituto da Lingua Galega*. No 2000 o *Diccionario de dicionarios* (62 p. + 1 CD-ROM), editado por Antón Santamarina, inaugurou a Biblioteca Filolóxica Instituto da Lingua Galega, da Fundación Pedro Barrié de la Maza. Esta publicación electrónica permite consultar simultaneamente os primeiros once dicionarios galego-casteláns desde o de Javier Rodríguez (1863) ó de Eladio Rodríguez (1962). No 2001 editouse a versión 2, onde ós devanditos dicionarios se engadiu o *Glosario de voces galegas de hoxe* (1985) de Constantino García e diversas «contribucións» léxicas como as de Anibal Otero e Elixio Rivas. En conxunto esta nova versión contén uns 120.000 verbetes diferentes.

No 2002 publicáronse en CD-ROM as *Actas del XX Congreso Internacional de Ciencias Onomásticas*, editadas por Ana I. Boullón Agrelo. O Congreso celebrárase en Santiago de Compostela (20-25 setembro 1999), organizado polo Instituto da Lingua Galega da USC, cos auspicios do ICOS. O Congreso organizárase en dez seccións temáticas, nas que se presentaron 225 comunicacións. Ademais o Director do ILG, A. Santamarina, deu unha conferencia plenaria na que expuxo unha visión global da onomástica galega e celebráronse dúas mesas redondas, unha de Onomástica e literatura e outra de Bibliografía.

3. *Premios*. O III Premio ‘Dámaso Alonso’ de Investigación Filolóxica (2001), convocada pola Universidade de Santiago de Compostela, o Concello de Ribadeo e o Grupo Voz outorgóuselle a Mariña Arbor Ardea pola obra *O cancionero de don Afonso Sánchez. Edición e estudio*, que a Universidade Compostela editou no 2001. A IV edición (2002) outorgóuselle a Jordi Juliá Garriga pola obra *La Perspectiva Contemporánea. Ensayos de teoría de la literatura y Literatura comparada*.

O VII Premio Vicente Risco de Ciencias Sociais (2002), promovido polos Concellos de Allariz e do Castro Caldelas e as Fundacións Vicente Risco e Sotelo Blanco concedéuselle á obra *A esperanza bretona á luz dos estudos de traducción*, de Anxo Fernández Ocampo, texto que acaba de editar Sotelo Blanco. Neste ensaio o autor procura contribuír a levantar un mapa descritivo das relacións literarias intertemporais entre os termos da literatura medieval e o da modernidade galega.

4. *Publicacións*. a) O nº 47 da revista *A Trabe de Ouro* (2001) contén traballos sobre a diversa problemática das linguas románicas minorizadas: F. Fernández Rei «A situación das minorías étnico-lingüísticas da República Italiana»; Mª C. Alén Garabatos e C. Valcárcel Riveiro «A República Francesa e as ‘linguas rexionais ou locais’: a situación do occitano e das linguas oïltanas»; J. E. Gargallo Gil «Aranés, mirandés, ¿valego? Tres enclaves romances de fronteira, tres retos de supervivencia e preservación da identidade na Europa do novo milenio»; Alba Nogueira López «Perspectivas xurídicas das linguas minorizadas na U.E.»; e M. Parajó Calvo e X. H. Costas González «Posibilidades legais de equilibrio lingüístico no Bierzo occidental e as Portelas. Breve referencia á Terra Eo-Navia e ó val do río Ellas».

Rosario Álvarez e Xosé Xove: *Gramática da lingua galega*. Vigo: Galaxia, 2002, 769 p. Trátase dunha descrición básica, pero completa da lingua estándar, con incorporación da variación non completada na normativa vixente do galego. A obra pretende ser de utilidade para o lector especializado e para un público máis amplo.

Actas dos IV Encontros para a normalización lingüística (9 e 10 de novembro de 2000). Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega. CDSG. APLN, 2002, 316 p.. Contén, entre outros relatorios, os de M. Siguán «Unha política lingüística para Europa», Alba Nogueira «O galego no seo da UE: oficialidade lingüística na UE e liberdades comunitarias», H. Boyer «O proceso de normalización lingüística [do galego] visto desde o exterior», A. Santamarina «A recuperación e salvagarda da toponimia galega» e T. Mateix «A xestión lingüística».

Goiretti Sanmartín Rei: *Lendo nas marxes. Lingua e compromiso nos paratextos (1863-1936)*. A Coruña: Espiral Maior Universitas, 2002. Trátase dunha rigorosa lectura sociolingüística dos integrantes tidos por secundarios (títulos, prólogos, dedicatorias) das obras publicadas entre o Rexurdimento galego e o 1936.

É-galego. Curso multimedia de galego. Xunta de Galicia. Fundación Caixa Galicia. Eido Media. CESGA. Instituto da Lingua Galega da Universidade de Santiago de Compostela, 2002. O curso divídese en dez unidades onde se desenvolven diferentes motivos comunicativos.

Homenaxe a Fernando R. Tato Plaza. Coordinación de Ramón Lorenzo. Santiago de Compostela: Universidade, 2002. Son 55 traballos da autoría de profesores e investigadores do Departamento de Filoloxía Galega e da Facultade de Filoloxía ó profesor Tato falecido ós 37 anos. Este brillante investigador do galego medieval e da onomástica formaba parte do Consello Científico do Instituto da Lingua Galega. [F. F.-R.]